

Aan de Minster van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
drs. K. Ollongren
Postbus 20011
2500 AE Den Haag

Datum: 8 april 2019
Kenmerk: 19-012-HvB/avi
Betreft: Internetconsultatie Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet

Geachte mevrouw Ollongren,

Namens de 25 GGD'en en GHOR-bureaus biedt GGD GHOR Nederland u met deze brief een gezamenlijke reactie aan op het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Het doel van het Aanvullingsbesluit is om de rijksregels voor geluid van grote geluidbronnen toe te voegen aan de Omgevingswet, onder meer door regels te stellen aan het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen en door sanering van te hoge geluidbelastingen langs de decentrale infrastructuur.

Wij willen u danken voor de gelegenheid een reactie te geven op dit Aanvullingsbesluit geluid, te meer omdat de regels direct invloed hebben op de uitvoering in de dagelijkse praktijk en de gezondheid van burgers.

De doelen van de Omgevingswet sluiten aan bij een aantal uitgangspunten van de publieke gezondheid én bij de taken van de GGD. Denk aan:

- Dat het bereiken en in standhouden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving samen valt met de gezondheidsbeschermingstaak, in bredere zin, van GGD'en.
- Zo biedt het beheer, het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving kans tot gezondheidsbevordering van mensen.
- Verder voorziet de bundeling van het omgevingsrecht in de wet in de behoefte aan integrale benadering, een uitgangspunt dat ook de GGD'en hanteren bij hun zorg voor de publieke gezondheid.

De implementatie van de Omgevingswet, met daarin gezondheid als een belangrijk onderdeel van de afwegingen, wordt daarom van harte door GGD GHOR Nederland ondersteund.

GGD'en hebben kennis van de lokale knelpunten op het terrein van de publieke gezondheid, zoals geluid, en zitten in de juiste positie om lokale overheden hierop te adviseren. Vanuit dit perspectief ondersteunen we de vergrote bestuurlijke afwegingsruimte op decentraal niveau zoals die in de Omgevingswet is opgenomen.

Wij hebben het Aanvullingsbesluit met name beoordeeld op de invloed van de voorgestelde regelingen op het realiseren van een gelijkwaardig beschermingsniveau van gezondheid bij burgers (doelstelling van de wet) en de mogelijkheden tot gezondheidsbevordering. Dit uitgangspunt is mede indachtig het onderstaande citaat uit de Memorie van Toelichting van de Invoeringswet (pagina 13) zoals die op 20 februari 2019 in de Tweede Kamer behandeld is:

"Geluid heeft grote invloed op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Mensen ervaren geluid als een directe, negatieve invloed op het welzijn. Bij hogere belasting treedt schade op aan de gezondheid. Geluid speelt dan ook bijna altijd een rol bij nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving."

Onze majeure opmerkingen ten aanzien van de geluidregels leest u onderstaand in deze brief. In de bijgevoegde tabellen zijn we op detailniveau ingegaan op de teksten van de documenten.

- De huidige formulering voor de verbrede afwegingsruimte voor gemeenten leidt er in de praktijk toe dat de **geluidsbelasting van inwoners zal toenemen**. Immers de toegestane bovengrens zal veelal als de echte grens geïnterpreteerd worden. Daarnaast zijn de instructieregels zodanig geformuleerd dat zij de beleidsruimte lijken in te perken en daarmee onvoldoende gezondheidsbescherming bieden ten opzichte van de huidige regels. De geformuleerde vergrote bestuurlijke afwegingsruimte moeten gemeenten ook de kans bieden hogere ambitiesniveaus van geluidsbescherming na te streven.
- In de instructieregels dient opgenomen te worden dat in die gevallen dat een geluidsbelasting boven de standaardwaarde onvermijdelijk is, **minimaal 1 zijde van de woning geluidsluw** is. Hierdoor wordt de gezondheid van de bewoners beschermd door het creëren van voldoende goede nachtrust.
- Aangedrongen wordt de **termijn van een tijdelijke geluidsoverlast situaties te verkorten**. Er is geen onderzoek voorhanden waarbij een indicatie wordt gegeven van een gezondheidskundige "veilige" blootstellingsduur aan te hoge geluidsniveaus. GGD GHOR Nederland heeft daarom ernstige bezwaren tegen de mogelijkheid om voor een duur van tien jaar geluidgevoelige bestemmingen, waaronder woningen, scholen en kinderdagverblijven, toe te staan in geluidaanachtsgebieden. Voor jonge kinderen waarvoor wij een goede en gezonde start bepleiten omvat deze periode zelfs ruim de gehele basisschoolperiode. Tien jaar in een leefomgeving doorbrengen met een slechte geluidskwaliteit (woning, schoolgebouw, wijk) is voor kinderen niet meer tijdelijk te noemen. De gevolgen daarvan kunnen voor kinderen groot zijn en een grote invloed hebben op de rest van hun leven. Wij pleiten derhalve voor een **beperking van de maximale tijdelijke periode tot drie jaar**, daarna moeten de problemen opgelost zijn, met name vanuit het perspectief van de gezondheidsbescherming van kinderen.
- De voorgestelde regels rond geluidsniveaus langs wegen creëren een bijzondere en ongelijke, bescherming van burgers wonende aan provinciale wegen en zij die wonen aan gemeentelijke wegen. Vanuit het doel van de Omgevingswet om een **gelijkwaardig beschermingsniveau te bieden**, dient deze ongelijkheid ongedaan gemaakt te worden.

Tot slot

GGD GHOR Nederland ziet, naast de bovenstaande tekortkomingen, in de voorgelegde Aanvullingsbesluit geluid ook een aantal stappen die tot een grotere bescherming van burgers voor geluidsoverlast zullen leiden. Zoals de maximale waarden van spoorweggeluid en het principe van een geluidsplafond op wegen. Vanuit het perspectief van het verbeteren van de publieke gezondheid biedt GGD GHOR Nederland aan om actief mee te blijven denken en te werken aan het verbeteren van de rijksregels ten behoeve van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte van decentrale overheden.

Wij vertrouwen erop dat u onze reactie zal meenemen bij een eventuele aanpassing van de ontwerp tekst en zien de parlementaire behandeling met interesse tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Dr. H.A.M. Backx
Directeur GGD GHOR Nederland

Bijlage: Gezondheidseffecten voorgestelde geluidnormen

Tabel 1: Geluidnormen zoals gepubliceerd in de toelichting bij de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid 2019.
Gezondheidseffecten (WHO 2009, 2011, 2017, Miedema en Oudshoorn, 2001, 2002 en aangepast naar WHO Noise Guidelines 2018).
'Huidig' is waarde Wet geluidhinder; 'nieuw' is voorgestelde waarde Aanvullingsbesluit geluid (afgekort Abg).

Bron	Standaardwaarde (Lden in dB) Huidig→nieuw	Grenswaarde (dB)	
		Nieuw volgens Abg (gevoelige gebouwen)	Aanleg/aanpassing bron of GPP
Gem. wegen ≤30 km/u Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	48 → 53 dB (goede RO) 8% → 10% 2% → 3%	Goede RO → 70 dB geen → 28% geen → 8% Toename Toename	Goede RO → 70 dB geen → 28% geen → 8% Toename Toename
Gem. wegen ≤70 km/u (binnenstedelijk) Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	48 → 53 dB 8% → 10% 2% → 3%	63 → 70 dB 18% → 28% 5% → ± 8% Toename Toename	70 dB 28% 8% Toename Toename
Gem. wegen < en >70 km/u (buitenstedelijk) Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	48 → 53 dB 8% → 10% 2% → 3% -	58 → 70 dB 13% → 28% 2.5% → ± 8% Toename Toename	70 dB 28% 8% Toename Toename
Prov. wegen ≤70 km/u Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	48 → 50 dB 8% → 9% 2% → 3%	63 → 60 dB 18 → 15% 5 → ± 4% Afname Afname	65 (70) dB 21% ± 6% Toename Toename
Prov. & Rijkswegen >70 km/u Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	48 → 50 dB 8% → 9% 2% → 3% - -	58 → 60 dB 13 → 15% 2.5 → ± 4% Toename Toename	65 dB 21% ± 6% Toename Toename
Hoofdspoorwegen Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	55 → 55 dB 11% → 11% 3%	68 → 65 dB 30% → 25% 8% → ± 5%	70 dB 34 % ± 8%
Industrie / bedrijven Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	50 dB	55 → 55 dB Gelijk Gelijk Gelijk Gelijk	60 dB Toename Toename Toename Toename
Vliegverkeer Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	48 dB / 20 KE >9% >11%	geen dB (Wet Luchtvaart)	
Windturbines	47 dB Lden 41 dB Lnight	geen (is opgenomen in BKL art. 5.74/5.75)	

Bron	Standaardwaarde (Lden in dB) Huidig→nieuw	Grenswaarde (dB)	
		Nieuw volgens Abg (gevoelige gebouwen)	Aanleg/aanpassing bron of GPP
Ernstige hinder Slaapverstoring Bloeddruk Hart-/vaatziekten	10% 45 dB Geen relatie	47 dB Lden 41 dB Lnight)	

De tabel laat zien dat zowel de standaardwaarden als de maximale waarden voor wegverkeer fors omhoog gaan met soms een verdubbeling van de toegestane ernstige hinder (en het toegestane verkeersvolume) als gevolg. Alleen voor de maximale waarde van spoorwegen (waaraan relatief weinig mensen zijn blootgesteld) en bij provinciale wegen binnen de bebouwde kom is er een kleine verbetering.

Recente cijfers van de WHO tonen dat railverkeer tot veel meer hinder leidt dan waarvan tot op heden werd uitgegaan. Dat geldt vooral voor de hogere geluidniveaus. Bij spoorweglawaai was tot 2018 de idee dat dit minder hinderlijk zou zijn dan wegverkeer. Uit de WHO-gegevens blijkt echter dat er nauwelijks verschil bestaat tussen weg- en railverkeer en dat geluid van spoorwegen bij hoge belastingen zelfs hinderlijker is. De afname in de tabel is dan ook alleen zo als beide getallen conform de nieuwe WHO-scores worden beoordeeld. Ten opzichte van de oude wet geluidhinder is er een (forse) toename van hinder.

Er is een aantal verbeteringen te noemen ten opzichte van de huidige situatie:

- Rond kruispunten vindt in de nieuwe situatie een toets plaats op het geluid van beide wegen (zelfde bronbeheerder) en niet meer per wegvak.
- Ook 30km wegen vallen weer onder de Wet. Deze zijn ooit uit de wet geschrapt en nu weer terug ingevoerd. Deze wegen waren bij verreweg de meeste gemeenten overigens toch meegenomen in het geluidbeleid. Het is daarmee de vraag wat de werkelijke verbetering is. Het Ministerie claimt dat 1.8 mln. woningen in het aandachtsgebied liggen en beter worden beschermd. Het betreft echter in de regel alleen de eerstelijns bebouwing waar de geluidbelasting hoog is.
- Voor transformatieplanden geldt nu ook een maximale binnenwaarde.
- Voor de bepaling van de geluidwering moet het gezamenlijke geluidniveau op de gevel worden bepaald, dus de totale bijdrage van alle bronnen en bronsoorten (rekenregels Omgevingsregeling geluid).
- De maximale waarde spoorweggeluid gaat van 68 naar 65 dB
- Er komt een soort plafond op de geluidproductie van de wegen. Maar de voorlopige ruimte is groot en er wordt niets gedaan aan de opgelopen 'achterstand' door de verkeersgroei van de afgelopen tientallen jaren.
- Dove gevel moet 5 dB extra isolatie hebben.
- Geluidwering opgetelde waarde voor geluidwering gevels.

Op een aantal punten vindt een duidelijke verslechtering plaats:

- Zo wordt de aftrek voor het stiller worden van het verkeer in de toekomst afgeschaft en voor het gemak volledig toegekend aan de norm. Standaardwaarde van 48 naar 53 dB op gemeentelijke wegen en van 48 naar 50 dB op provinciale en Rijkswegen.
- Daar bovenop komt nog een extra ruimte van 2 dB op de grenswaarden. Dit heeft forse consequenties voor ernstige geluidhinder en slaapverstoring (zie Tabel bijlage). Boven de 53 dB neemt ook het risico op hart- en vaatziekten door geluid significant toe.
- Voor woningen langs gemeentelijke wegen geldt straks 70 dB als grenswaarde, zowel binnen als buiten de kom. Voor woningen buiten de kom geeft dit een forse afname van het beschermingsniveau en de kwaliteit van de leefomgeving.
- Het voorstel is daarmee bepaald niet normneutraal ten opzichte van de Wet geluidhinder

De GGD ziet een aantal gemiste kansen:

- Het voorschrijven van standaard een geluidluwe gevel, tenzij.. (is nu alleen verplicht bij overschrijding grenswaarde dus meestal >70 dB)

- Een gecumuleerd geluidniveau van 50 dB en lager krijgt in GES de kwalificatie goed. De wet geeft een standaardwaarde van 53 dB (redelijk) als uitgangspunt. Is een verkeerd signaal.
- De WHO geeft 53 dB als maximale advieswaarde. Het wetsvoorstel begint bij 53 dB en laat dan onder voorwaarden hogere belastingen toe tot 70 dB. Er is geen prikkel ingebouwd om te streven naar een voor geluid goede omgevingskwaliteit.

Bronnen:

Dusseldorp A., Houthuys D., Overveld A. van, Kamp I. van, Marra M. (2011). Handreiking geluidhinder wegverkeer – Berekenen en meten, RIVM, Bilthoven. RIVM rapportnummer 609300020

Gezondheidsraad (2004). Over de invloed van geluid op slaap en de gezondheid. Den Haag: Gezondheidsraad.

Kempen E. van, Woudenberg F., Berg G.P. van den, Kamp I. van, Devilee J., Perenboom R.J.M., Hofman W.F. (2013). Geluid en Gezondheid, editie 2013. SDU, Den Haag

Kempen, E. en Van Beek, A. (RIVM 2013), De invloed van een stille zijde bij woningen op gezondheid en welbevinden, briefrapport 630650005/2013

Kempen, E. et al (RIVM, 2017-0078), Cardiovascular and metabolic effects of environmental noise

Knol AB, Staatsen BAM (2005). Trends in environmental burden of disease in the Netherlands. 1980-2020. Bilthoven: RIVM. Rapportnummer 500029001.

Miedema HME, Oudshoorn CGM (2001). Annoyance from transportation noise: Relationships with exposure metrics DNL en DENL and their confidence intervals. Environmental Health Perspectives. 109(4): 409-16.

Miedema HME, Passchier-Vermeer W, Vos H (2002). Elements for a position paper on night-time transportation noise and sleep disturbance. Delft: TNO-INRO.

Miedema HME and Vos H (TNO INRO 2004) – Noise annoyance form stationary sources: Relationships with exposure metric day-evening-night level (DENL) and their confidence intervals

TNO-PG (2001) – Annoyance form transportation noise. Dosis-response relationships with exposure metrics DNL and DENL and their confidence intervals.

WHO (2009). Night noise guidelines for Europe, WHO, Kopenhagen.

WHO (2011). Burden of disease from environmental noise – Quantification of healthy life years lost in Europe, WHO, Kopenhagen.

WHO (2018). Environmental Noise Guidelines for the European Region: A systematic review on environmental noise and annoyance

Reactie GGD GHOR Ned GGD GHOR Nederland
 vertegenwoordigt alle
 GGD'en en GHOR-
 regio's

Aanvullingsbesluit geluid

Onderwerp	pagina gewijs pag nr	tekst waarop het betrekking heeft	Verbetersuggestie	Toelichting op de verbetersuggestie	Aanvullende toelichting				
3.19	1	Deze afdeling is niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar.	Tijdelijkheid van drie jaar gecombineerd met een binnenniveau van 38 dB of lager	Vanuit 'gezondheidsbescherming' is het niet wenselijk om geluidshinder 'tijdelijk; in dit geval 10 jaar geluidshinder' toe te staan. Er is geen bewijs dat dit NIET schadelijk is voor de gezondheid. Er is vanuit onderzoek geen periode te noemen waarbinnen gezondheidseffecten door blootstelling aan te hoge geluidsniveaus niet optreden, een 'veilige' blootstellingsduur is niet aan te geven. In het besluit wordt het mogelijk gemaakt om voor een duur van 10 jaar geluidgevoelige bestemmingen, waaronder woningen, scholen en kinderdagverblijven, toe te staan in geluidaandachtsgebieden. Dit betekent onder andere dat een hele generatie jonge Nederlanders een slechte start maakt. Kinderen zijn kwetsbaar voor cognitieve effecten zoals begrijpend lezen, aandacht, lange termijn geheugen en probleemoplossend vermogen. Bovendien zijn kinderen meer kwetsbaar dan volwassenen voor fysiologische effecten tijdens de slaap. Een 'tijdelijke' blootstelling van 10 jaar betekent dat kinderen hun hele basisschoolperiode aan te veel geluid worden blootgesteld. Bovendien is tijdelijk vaak permanent: op veel plaatsen in Nederland staan 'tijdelijke woningen' er na decennia nog steeds. Voorbeelden zijn het Vogeldorp en Disteldorp in Amsterdam-Noord. Deze zijn in 1918 gebouwd als tijdelijke oplossing voor het woningtekort en ze staan er nog steeds.	Er is vanuit onderzoek geen periode te noemen waarbinnen gezondheidseffecten door blootstelling aan te hoge geluidsniveaus NIET optreden, een 'veilige' blootstellingsduur is niet aan te geven. In het besluit wordt het mogelijk gemaakt om voor een duur van 10 jaar geluidgevoelige bestemmingen, waaronder woningen, scholen en kinderdagverblijven, toe te staan in geluidaandachtsgebieden.				
3.31 tabel	4	Tabel 3.31: Standaardwaarde en grenswaarde geluidbronsorten	53 Lden + 55 Lden veranderen in: 50 Lden	Met de beschreven standaardwaarde in het aanvullingsbesluit krijgen burgers minder bescherming: - In de bijgevoegde bijlage 2 zijn de gezondheidseffecten opgenomen bij de huidige geluidswaarden en bij de verhoogde geluidswaarden uit het aanvullingsbesluit. - Rechtsongelijkheid door mensen: mensen ervaren evenveel hinder van provinciale wegen en gemeentelijke wegen. Voor woningen aan gemeentelijke wegen biedt het Aanvullingsbesluit een forse afname van het beschermingsniveau en de kwaliteit van de leefomgeving. -De tekst zou ook ruimte mogen bieden om hogere ambities te formuleren onder de voorwaarden dat dit in afstemming is met bedrijven, burgers en overheid. - De procedures om de geluidsbelasting (db) te verlagen zijn ingewikkelder dan om het te verhogen. Zou dezelfde procedure mogen zijn.	Zoals blijkt uit de praktijk in de afgelopen tientallen jaren zien veel ontwerpers de bovengrens als de echte grens. Het aanvullingsbesluit bevat geen prikkel om de standaardwaarde te halen. Vanuit gezondheid dient een prikkel toegevoegd te worden om meer te sturen op de standaardwaarde. Er zijn geen onderzoeken bekend waaruit blijkt dat mensen meer effecten hebben van snelweggeluid dan van gemeentelijke wegen. Ook zijn geen onderzoeksbevindingen beschikbaar van gezondheidseffecten van provinciale wegen.				
3.32 1	4	(vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding van de hoogste waarde	herformuleren van deze zin en duiding in de toelichting	de duiding van lid 1 is onduidelijk. Verhoging van de grenswaarde levert extra gezondheidsschade op / is een verslechtering van de gezondheid / minder bescherming van de burgers. Bij aanleg nieuwe weg of industrieterrein zou de norm gelijk moeten zijn aan tabel 5.78u nieuwe woningen.					
3.33	4	voor een provinciale weg die binnen de op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994 vastgestelde bebouwde kom ligt, kan bij het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde de grenswaarde, met ten hoogste 5 dB worden overschreden, als die overschrijding redelijkerwijs niet te voorkomen is.	toevoegen: onder de voorwaarden dat aangrenzende gebouwen beschikken over een geluidluwe gevel en een binnennivo van 38 dB of lager.	Met de werkruimte voor de geluidproductieplafonds (1.5 dB is nog eens 40% meer verkeer) voor de provinciale wegen en de ruimte die gemeenten krijgen, komt dit neer op vrijwel geen beperkingen t.a.v. de verkeersgroei in de komende 10-20 jaar. Bij het onderdeel ruimtelijke ontwikkelingen is het in afwijking van het huidige reconstructiebeleid ook nog eens zo dat de prognose van een plan vergeleken wordt met de autonome ontwikkeling. Daarmee wordt nog meer ruimte ingebouwd voor verkeersgroei, zonder dat maatregelen nodig zijn. Vanuit oogpunt van gezondheid zijn dat zeer zorgelijke ontwikkelingen. Er wordt niets gedaan aan (gegroeide) hoog belaste situaties, ook wel handhavinggat genoemd. Het inbouwen van een prikkel om hoogbelaste situaties beter te maken ontbreekt.					
3.35	5	Tabel 3.35 Aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid	twee rijen toevoegen: '0 db - 45 db = zeer goede geluidskwaliteit, 45- 50 = goede geluidskwaliteit'	Goed dat er een kwalificatie is opgenomen voor de omgevingskwaliteit. Hier ontbreekt een 'goede geluidskwaliteit' en 'zeer goede geluidskwaliteit'. De tabel geeft niet de suggestie dat het ook mogelijk is om te sturen op 'goede' of 'zeer goede geluidskwaliteit'. Staat nu alleen in de toelichting.					
3.43	7	In geval van bijzondere omstandigheden kan bij het vaststellen worden bepaald dat gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan	vijf' veranderen in: 'drie'	Er is vanuit onderzoek geen periode te noemen waarbinnen gezondheidseffecten door blootstelling aan te hoge geluidsniveaus NIET optreden, een 'veilige' blootstellingsduur is niet aan te geven.					

3.48	9	Tabel 3.48: Grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde)	'38' bij uitvoering transformatieprojecten als uitgangspunt nemen (ook bij 41 dB als grenswaarde)	Goede ontwikkeling dat nu in alle gevallen een waarde is opgenomen voor het binnenniveau. Vanuit gezondheidbescherming sturen op 33 dB of lager. Als 33 dB niet haalbaar is, dan is 38 Lden voor een binnenniveau vanuit oogpunt van gezondheid acceptabel. Ook bij transformatieprojecten (art. 5.23) in eerste instantie uitgaan van 33 dB indien haalbaar of max. 38 dB. Het niveau van 38 dB is ook het niveau waarop de woningen met Rijks subsidie in de afgelopen jaren zijn gesaneerd (zgn. A-, B-, en Raillijsten). Het sluit daarmee ook aan bij de uitvoeringspraktijk. Door direct al uit te gaan van 41 dB is er ook geen rek meer bij eventuele verkeersgroei.						
3.48 lid 3	9	De maatregelen worden niet getroffen als zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan tegen het treffen van die maatregelen, mits, als andere maatregelen mogelijk zijn om de geluidwering zoveel mogelijk te verbeteren, die andere maatregelen wel worden getroffen.	herformuleren van deze zin	het is niet duidelijk wat met lid 3 wordt bedoeld.						
3.48 lid 4c	9	...binnen vijf jaar...	... binnen 3 jaar...	conform eerdere standpunt GGD						
3.48 lid 4d	9	de eigenaar..	iets toevoegen om een toekomstige huurder te beschermen	Hoe te voorkomen dat een projectontwikkelaar bij bijv. een transformatie geen toestemming geeft voor geluidwerende maatregelen en de woningen en het daarna wel op de huurmarkt brengt?						
3.51	10	(afweging maatregelen nav monitoring)	Meer informatie nodig om dit artikel te begrijpen/ duiden	De toelichtende tekst op pag. 47 algemene toelichting lijkt te suggereren dat overschrijdingen van geluidemissiewaarden getoetst worden t.o.v. van de autonome groei. Dat biedt geen sturing om de huidige situatie te verbeteren. Het is ook in strijd zijn met het huidige reconstructiebeleid en het is niet beleidsneutraal ihkv reconstructiebeleid.	Alg. toelichting: P45: 'In veel gevallen kon het geluid op gevels van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen zonder enige regulering toenemen tot waarden die schade aan de gezondheid veroorzaken.' Hoe wordt dit nu dan gecorrigeerd, anders dan met 1.5-3 dB extra groei toe te staan? Toepassing van de regels zou volgens de toelichting leiden tot een aanvaardbare kwaliteit van de leefomgeving. Als je opnieuw zou beginnen inderdaad. Maar nu zit je nog met een erfenis uit het verleden (handhavingsgat) P47 toel.: Hiervoor worden twee prognoses met elkaar vergeleken: het geluid op een geluidgevoelig gebouw ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan dat de ruimtelijke ontwikkeling toelaat en het geluid op dezelfde termijn zonder die vaststelling van het omgevingsplan. Dat laatste wordt ook wel de autonome ontwikkeling genoemd. Als vuistregel geldt hierbij dat in de praktijk doorgaans geen sprake is van een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%. Bij een toename van 1,5 dB of meer gelden dezelfde geluidregels als bij een wijziging van infrastructuur, namelijk een toetsing van het geluid op geluidgevoelige gebouwen waarbij het volgende geldt: Dit wijkt af van de huidige reconstructie onder de Wet geluidhinder, waarbij het jaar voorafgaand aan de reconstructie wordt vergeleken met 10 jaar na de reconstructie. En ook van de huidige praktijk en wordt veel ruimer. Met deze bepaling behoeft bij een prognose van de autonome groei het verkeer van bijv. 30%, pas iets te gebeuren als het verkeer nog eens met 40% toeneemt. Stel jaar 0 heeft 4000 mvt/etmaal. Autonome groei 30% over 10 jaar geeft 5.200 mvt/etm. Dat wordt dan vergeleken met de ontwikkeling waarbij pas bij een verdere groei van 40% tot 7280 mvt/etmaal maatregelen nodig zouden zijn. Dat is een beetje absurd en kan vanuit oogpunt van gezondheid niet de bedoeling zijn. Hoe zit dat dan daarmee?					
5.78a lid 2 (heeft betrekking op 5.1.4.2 van het BKL)	12	Paragraaf 5.1.4.2a is niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van minder dan tien jaar.	Tijdelijkheid van drie jaar gecombineerd met een binnenniveau van 38 dB of lager	Vanuit 'gezondheidsbescherming' is het niet wenselijk om geluidshinder 'tijdelijk; in dit geval 10 jaar geluidshinder ' toe te staan. Er is geen bewijs dat dit niet schadelijk is voor de gezondheid. Er is vanuit onderzoek geen periode te noemen waarbinnen gezondheidseffecten door blootstelling aan te hoge geluidniveaus niet optreden, een 'veilige' blootstellingsduur is niet aan te geven. In het besluit wordt het mogelijk gemaakt om voor een duur van 10 jaar geluidgevoelige bestemmingen, waaronder woningen, scholen en kinderdagverblijven, toe te staan in geluidaandachtsgebieden. Dit betekent onder andere dat een hele generatie jonge Nederlanders een slechte start maakt. Kinderen zijn kwetsbaar voor cognitieve effecten zoals begrijpend lezen, aandacht, lange termijn geheugen en probleemoplossend vermogen. Bovendien zijn kinderen meer kwetsbaar dan volwassenen voor fysiologische effecten tijdens de slaap. Een 'tijdelijke' blootstelling van 10 jaar betekent dat kinderen hun hele basisschoolperiode aan te veel geluid worden blootgesteld. Bovendien is tijdelijk vaak permanent: op veel plaatsen in Nederland staan 'tijdelijke woningen' er na decennia nog steeds. Voorbeelden zijn het Vogeldorp en Disteldorp in Amsterdam-Noord. Deze zijn in 1918 gebouwd als tijdelijke oplossing voor het woningtekort en ze staan er nog steeds.						

5.78b	12	bij wegen en spoorwegen met een basisgeluidemissie: het geluid op een tijdstip ten minste tien jaar na het vaststellen van een omgevingsplan	verhelderen begrip 'basisgeluidemissie' in de toelichting	Om het verband tussen basisgeluidemissies en imissie te begrijpen en duiden is meer informatie nodig in de toelichting.					
5.78n	14	Toepassingsbereik	1.000 motorvoertuigen per etmaal veranderen in: 2000 motorvoertuigen per etmaal	De rekenmodellen zijn niet gemaakt en niet geschikt voor deze lage intensiteiten. Er is ook nauwelijks meer sprake van een lijnbron. Bij 1.000 mvt/etmaal varieert het aantal auto's van 1 per minuut in de dag tot 1 auto per 9 minuten in de nacht. Voorschrift lijkt daarmee onnodig belastend.					
5.78t	15	(geluidluwe gevel)	kwalificatie 'redelijk' (=max 55 dB Lden) veranderen in: gelijk of lager is dan 50 dB Lden (kwalificatie 'goed'). Toevoegen van de zin: In bestaande situaties of met zwaarwegende argumenten kan hiervan 5 dB worden afgeweken (kwalificatie redelijk)	Vanuit gezondheidbescherming is meer sturing nodig naar een goede omgevingskwaliteit. Dit is met een geluidluwe gevel te borgen. Iedereen heeft recht op een goede geluidskwaliteit. Om in die gevallen dat een geluidsbelasting boven de standaardwaarde onvermijdelijk is, stelt GGD GHOR NL voor om de burger meer bescherming te bieden, door het garanderen van voldoende rust aan minimaal 1 zijde van de woning (een geluidluwe gevel)					
5.78u	15	Tabel 5.78u: Standaardwaarde en grenswaarde gevoelige gebouwen	53 Lden + 55 Lden veranderen in: 50 Lden	De WHO adviseert 53 db als bovengrens. Volgens de WHO is er bij 53 dB 10% ernstige hinder en 3% ernstige slaapverstoring. In bijlage 2 een tabel met gezondheidseffecten van de gewijzigde grenswaarden. Met de beschreven standaardwaarde in het aanvullingsbesluit krijgen burgers minder bescherming dan bij de huidige wetgeving. De procedures om de geluidsbelasting (dB) te verlagen is ingewikkelder dan om het te verhogen. Zou dezelfde procedure mogen zijn.	Zoals blijkt uit de praktijk in de afgelopen tientallen jaren zien veel ontwerpers de bovengrens als de echte grens. Er is geen prikkel om de standaardwaarde te halen. Vanuit gezondheid dient een prikkel toegevoegd te worden om meer te sturen op de standaardwaarde.				
5.78v	16	overschrijding standaardwaarde	toevoegen: 'd: er een geluidluwe gevel aanwezig is.'	Uit onderzoek is bewezen dat een aangename gevel voor gezondheid een goede maatregel is om de gezondheid te beschermen en voor een goede nachtrust (ook met open raam). Het geeft de wetgever de mogelijkheid te sturen op gezondheid. Daarom een geluidluwe gevel bij overschrijding van de standaardwaarde altijd opnemen (eventueel tenzij zwaarwegende argumenten).					
5.78w Lid d	16	Het gebouw ten minste een geluidluwe gevel krijgt, tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan	schrappen: 'tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan'	Overschrijding van de grenswaarde resulteert in toename van ernstig gehinderden, slaapverstoring en toename van bloeddruk en hart- en vaatziekten. Het is onwenselijk voor de gezondheid om in een situatie van overschrijding van de grenswaarde geen garantie te bieden voor een geluidluwe gevel.					
5.78x. Lid c	16	Het gebouw ten minste een geluidluwe gevel krijgt, tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan	schrappen: 'tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan'	Overschrijding van de grenswaarde resulteert in toename van ernstig gehinderden, slaapverstoring en toename van bloeddruk en hart- en vaatziekten. Het is onwenselijk voor de gezondheid om in een situatie van overschrijding van de grenswaarde geen garantie te bieden voor een geluidluwe gevel.					
5.78y Lid d	16	het gebouw ten minste een geluidluwe gevel krijgt, tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan	schrappen: 'tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan'	Overschrijding van de grenswaarde resulteert in toename van ernstig gehinderden, slaapverstoring en toename van bloeddruk en hart- en vaatziekten. Het is onwenselijk voor de gezondheid om in een situatie van overschrijding van de grenswaarde geen garantie te bieden voor een geluidluwe gevel.					
5.78z 3	17	bij toepassing van dit artikel voorziet het omgevingsplan erin dat het gebouw ten minste een geluidluwe gevel krijgt, tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan	schrappen: 'tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan'	Overschrijding van de grenswaarde resulteert in toename van ernstig gehinderden, slaapverstoring en toename van bloeddruk en hart- en vaatziekten. Het is onwenselijk voor de gezondheid om in een situatie van overschrijding van de grenswaarde geen garantie te bieden voor een geluidluwe gevel.					
5.78z1 2	17	geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden alleen in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en er geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke en technische aard tegen bestaan.	schrappen: hele zin	Het is onwenselijk voor de gezondheid om in een situatie van overschrijding van de grenswaarde geen garantie te bieden voor geluidbeperkende maatregelen. Overschrijding van de grenswaarde resulteert in toename van ernstig gehinderden, slaapverstoring en toename van bloeddruk en hart- en vaatziekten					
10a.1-10a.4	20-21	Sanering	tijdstip programma veel verder naar voren halen	Het is een beetje raar om voor woningen die in 1986 of 1987 een te hoge geluidbelasting hadden (art. 10a.1) in 2038, dat is dus 50 jaar! Later een saneringsprogramma op te stellen.					

5.23 Lid 1	P.31	Tabel 3.48: Grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde)	'38' bij uitvoering transformatieprojecten als uitgangspunt nemen (ook bij 41 dB als grenswaarde)	Goede ontwikkeling dat nu in alle gevallen een waarde is opgenomen voor het binnenniveau. Vanuit gezondheidbescherming sturen op 33 dB of lager. Als 33 dB niet haalbaar is, dan is 38 Lden voor een binnenniveau vanuit oogpunt van gezondheid acceptabel. Ook bij transformatieprojecten (art. 5.23) in eerste instantie uitgaan van 33 dB indien haalbaar of max. 38 dB. Het niveau van 38 dB is ook het niveau waarop de woningen met Rijkssubsidie in de afgelopen jaren zijn gesaneerd (zgn. A-, B-, en Raillijsten). Het sluit daarmee ook aan bij de uitvoeringspraktijk. Door direct al uit te gaan van 41 dB is er ook geen rek meer bij eventuele verkeersgroei.						
5.23 lid 4	p.31	Tijdelijkheid van drie jaar gecombineerd met een binnenniveau van 38 dB of lager	Vanuit 'gezondheidsbescherming' is het niet wenselijk om geluidshinder 'tijdelijk; in dit geval 10 jaar geluidshinder' toe te staan. Er is geen bewijs dat dit NIET schadelijk is voor de gezondheid. Er is vanuit onderzoek geen periode te noemen waarbinnen gezondheidseffecten door blootstelling aan te hoge geluidsniveaus niet optreden, een 'veilige' blootstellingsduur is niet aan te geven. In het besluit wordt het mogelijk gemaakt om voor een duur van 10 jaar geluidgevoelige bestemmingen, waaronder woningen, scholen en kinderdagverblijven, toe te staan in geluidaanbidsgebieden.	Er is vanuit onderzoek geen periode te noemen waarbinnen gezondheidseffecten door blootstelling aan te hoge geluidsniveaus NIET optreden, een 'veilige' blootstellingsduur is niet aan te geven. In het besluit wordt het mogelijk gemaakt om voor een duur van 10 jaar geluidgevoelige bestemmingen, waaronder woningen, scholen en kinderdagverblijven, toe te staan in geluidaanbidsgebieden.						
NVT H3	P12-p15	H3.3: Onder de standaardwaarde is de kans op gezondheidseffecten zeer klein	veranderen in: kans op gezondheidseffecten is aanwezig	Op pag. 12 onder 3.1 en onder aan p.14 staat terecht dat langdurige blootstelling aan te veel geluid kan leiden tot gezondheidseffecten. P.13 stelt dat een gelijkwaardig beschermingsniveau uitgangspunt is. In H3.3 p.15 staat dat de kans op gezondheidseffecten bij standaardwaarde zeer klein zijn. Dat klopt niet. Volgens de WHO is er bij 53 dB (= standaardwaarde gemeentelijke wegen) 10% ernstige hinder en 3% ernstige slaapverstoring. De WHO adviseert dit als bovengrens.						
NVT H3.3	p16	Tabel laatste kolom aanleg of wijziging bron	Bij de aanleg van een bron, dus een nieuwe situatie, uitgaan van dezelfde waarden als bij het toelaten van een gebouw (Tabel 5.78u)	Bij wijziging van een bestaande bron is het logisch dat er iets van speling zit in de normering. Maar om bij aanleg van een nieuwe weg, spoorweg of industrieterrein 5 dB hoger toe te staan dan geldt voor een geluidgevoelig gebouw, is vanuit gezondheid geen goed uitgangspunt en niet consistent.						
NVT H1	P8	Grenswaarden: harde grens...		Er kan van worden afgeweken en is daarmee geen echte harde grens. Anders verwoorden.						